

Regulering

Vigtige nedslag i lovgivningen

Emballage og produkter

Senest i 2021 vil der komme **forbud mod udvalgte engangsprodukter af plast**, for hvilke der findes alternativer på markedet. Dette gælder bl.a. bestik, tallerkener, sugerør, omrøringspinde, kopper, føde- og drikkevarebeholdere af ekspanderet polystyren (Flamingo) og alle produkter fremstillet af oxo-nedbrydeligt plast¹.

Der er i skrivende stund (nov. 2019) en lov i høring om **forbud imod fluorerede stoffer i pap og papir**. Pap og papir bruges typisk til pizzabakker, sandwichpapir, papkrus, æsker til kage og morgenmadsprodukter. Miljøstyrelsen anbefaler allerede nu virksomheder at udfase brugen af fluorerede stoffer helt i fødevareremballage.

Hvis man gerne vil **genanvende plast** fra emballage til fødevarerkontaktmaterialer, skal hele processen godkendes af European Food Safety Authority. I en undersøgelse fra Teknologisk Institut svarer 53% af 170 udspurgte fødevarer virksomheder, at de benytter genanvendt plast.

Det er lovpligtigt, at **deklarationer på emballager kan dokumenteres**. Dette gælder også deklarerationer om selve emballagen, f.eks. om dens CO2-belastning, genbrugspotentiale eller lign.

EU's pakke om cirkulær økonomi udbyder sammen med danske støtteprogrammer **puljer til innovation, genanvendelse og reparation af materialer**. Disse puljer, som primært er rettet mod SMV'er, kan bl.a. ansøges, hvis virksomheder ønsker at arbejde med nye forretningsmodeller, som kan fremme ressourceeffektiviteten. Se det særskilte dokument for potentielle finansieringsmuligheder.

Økologi

Økologiske varer, der ikke er pakket ind skal stadig kontrolleres efter økologireglerne. Således får de, der har økologiske varer på hylderne, en **ekstra kontrol** ud over den almindelige fødevarerkontrol, med mindre det økologiske salg er meget begrænset.

Restauranter kan søge om **det økologiske spisemærke** for brugen af henholdsvis 30-60%, 60-90% eller 90-100% økologiske råvarer. Denne mærkningsordning vil desuden liste virksomheden på Miljøstyrelsens app over økologiske spisesteder.

Madaffald og madspild

Hvis en restaurant gerne vil donere overskydende mad, som en del af indsatsen **for at reducere madspild** er det væsentligt at være opmærksom på krav til momsregnskaber (punktafgifter) for donationer samt 1/3-reglen. 1/3-reglen sætter en grænse for donationer til max 1/3 af virksomhedens animalske varer, samt stiller yderligere krav til registrering.

Hvis en restaurant ønsker at **øge nyttiggørelsen af madaffald** gennem bioforgasning og affaldet skal godkendes som EU-gødning, skal krav vedr. inputmateriale, hygiejne, fysiske urenheder og tungmetallindhold overholdes.

Kommunerne er ansvarlige for affald men kan uddelegere dette ansvar igennem de kommunale regulativer. Virksomheder i København er derfor selv ansvarlige for deres affald. Der er krav til at **virksomhederne selv skal kildesortere** det af deres erhvervsaffald, som er egnet til materialenyttiggørelse, men der er forskellige muligheder for, hvordan virksomhederne kan afskaffe affaldet. Man kan udskrive kommunens vejledende sorteringsskilte og hænge dem op ved affaldsbeholderne. Kommunen anbefaler også virksomheder at kontakte deres renovatør for at høre præcis hvilke fraktioner, der skal sorteres i, og hvor rent affaldet skal være, før det kan smides i beholderen.

¹ Oxo-nedbrydeligt plast anvendes i stor stil til bl.a. plastikposer (dog i begrænset omfang i Danmark). Selvom oxo-nedbrydeligt plast nedbrydes af oxygen (heraf navnet), forsvinder platen ikke fra naturen, men bliver i stedet til mikroplastik. EU Parlamentet vedtog derfor i 2018 et forbud mod oxo-nedbrydeligt plast. ([PlasticChange](#))

Indkøb af fødevareemballage

Oversigt over væsentlig lovgivning med indflydelse på emballage i dag og i den nærmeste fremtid

EU
Plastforordningen
Forordningerne for plast i fødevarekontaktmaterialer
Hygiejneforordningerne
Affaldsrammedirektivet
Mærkningsforordningen
Engangsplastdirektivet
Emballagedirektivet
Den cirkulære økonomi-pakke
Fødevarerforordningen

Dansk lovgivning
Fødevarekontaktmateriale-bekendtgørelsen
Målsætning om ikrafttrædelse senest i 2024
Mærkningsbekendtgørelsen
Ikrafttrædelse i dansk lovgivning i senest 2021
EU-mål for national genanvendelse på 75% af emballageaffaldet senest i 2030

Vareproducenter & leverandører
EU fastsætter regler for fødevarekontaktmaterialer (FKM), hvor der bl.a. findes en liste over additiver, monomere og andre udgangsstoffer der må benyttes til fremstilling af FKM af plast, samt grænser for afsmitning (MFS 2019f).
Der er målsætninger om, at der skal indføres producent-ansvarssystemer for emballager. Det er EU som udvikler guidelines for et moduleret afgiftssystem for emballager. Virksomheder, der markedsfører produkter i DK eller i et andet EU-land, risikerer at skulle betale til det producentansvarssystem, der håndterer emballagen (DanskErhverv 2019).
Emballager må ikke være vildledende og skal leve op til en række krav om deklaration. Hvis en varer sælges mellem to virksomheder, behøves det dog ikke mærkes. I stedet skal mærkningsoplysningerne fremgå af handelspapirene (MFS 2019g).
Genvindingsprocessen til fremstilling af genvundet plast til fødevarekontaktmaterialer (FKM) skal godkendes af EFSA. Virksomheder som producerer FKM har ansvar for at foretage en sundhedsvurdering. FKM-producenter skal leve op til kravene om god fremstillingsmæssig praksis og bl.a. have et kvalitetssikringssystem (MFS 2019c).

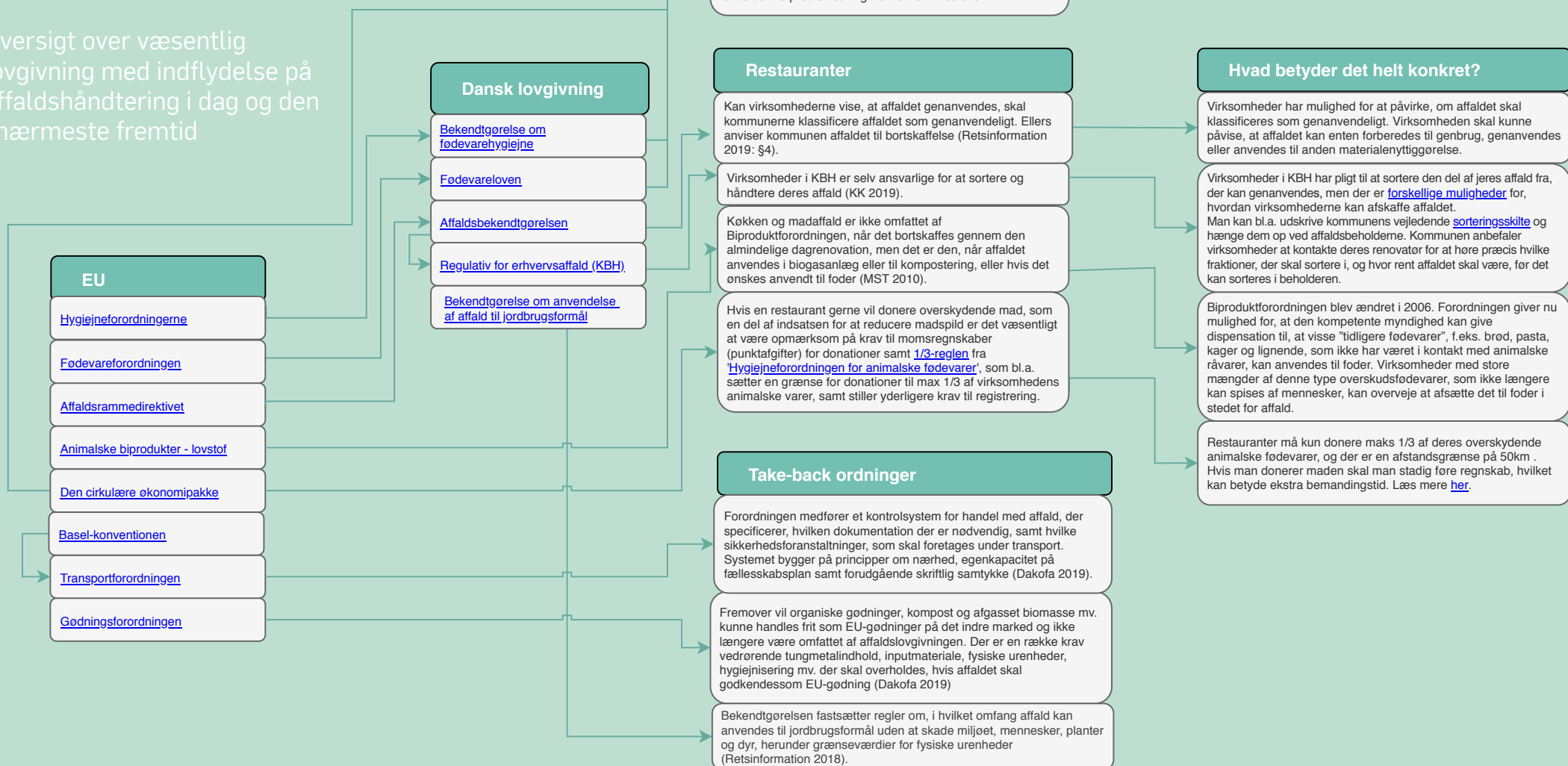
Restauranter
Der er lov i høring om forbud mod fluorerede stoffer i pap og papir. Fødevarerstyrelsen anbefaler allerede nu virksomheder i at udfase brugen af fluorerede stoffer helt fra emballager til fødevarer.
Det er lovpligtigt, at deklarationer på emballager kan dokumenteres. Dette gælder også deklarationer om selve emballagen, f.eks. om dens CO2 belastning, genbrugspotentiale eller lign.
Emballager til fødevarer skal være rene og lavet så hverken emballagen eller fødevareren påvirkes, når de sættes i kontakt. Materialet må ikke afgive stoffer, der kan påvirke fødevarens smag, lugt eller farve, eller være sundhedsmæssigt betænkeligt (MFS 2019h).
Der kommer et forbud mod udvalgte engangsprodukter af plast, for hvilke der findes alternativer på markedet (EK 2019a).
Der eksisterer puljer til innovation, genanvendelse og reparation af materialer.
Det er generelt virksomhedernes eget ansvar at finde information om- og leve op til krav vdr. fødevarer sikkerhed, indpakning, mærkning mm. (DRC 2019)

Take-back ordninger
EU kommissionen arbejder i skrivende stund på at ændre lovgivningen, således at genanvendte materialer omklassificeres som ikke-affald, når de opfylder en række generelle betingelser.
Dette kommer forhåbentligt til at forenkle rammelovgivningen for operatører i genanvendelsesindustrien. Der udvikles bl.a. kvalitetsstandarder for sekundære råstoffer og træffes en række foranstaltninger, der gør det nemmere i fremtiden at transportere affald mellem EU-lande (EK 2019b).

Hvad betyder det helt konkret?
Pap og papir bruges typisk til pizzabakker, sandwichpapir, papkrus, æsker til kage og morgenmadsprodukter. Restauranter kan forberede deres leverandører, om mulighederne for at udfase fluorerede stoffer i disse emballager, eller undersøge muligheden for alternativer.
Ønsker en restaurant at udvikle sin egen "bæredygtige emballage" skal man huske, at alt hvad man skriver på selve emballagen om emballagen, skal kunne dokumenteres.
Virksomheden skal sørge for at materialerne opbevares og behandles hygiejnisk forsvarligt og sørge for at der ikke sker krydskontamination. Restauranter skal også sørge for at dokumentere sporbarhed, følge mærkningen og brugsanvisningen for fødevarekontaktmaterialer.
Dette gælder bl.a. bestik, tallerkener, sugerør, omrøringspinde, kopper, føde- og drikkevarer beholdere af ekspanderet polystyren (flamingo) og alle produkter fremstillet af oxo-nedbrydeligt plast (herunder bærel- og affaldsposer). Man kan derfor med fordel udfase brugen af disse.
Se den, i rapporten, vedhæftede oversigt over finansieringsmuligheder for restauranter.
Det er vigtigt at huske på, at lovgivningen er skrevet ud fra et paradigme, hvor fødevarer sikkerhed er i centrum - og at det er her, at kontrollen er strengest.

Afsætning af affaldsfraktioner & krav til sortering

Oversigt over væsentlig lovgivning med indflydelse på affaldshåndtering i dag og den i nærmeste fremtid

Vareproducenter & leverandører

Krav til forpakning, temperatur ved transport, momsregnskaber (punktafgifter) for donationer samt 1/3-reglen med krav til dokumentation for donation o.l. er skrevet ud fra et paradigme der fokuserer på fødevarer sikkerhed. Dette har stor indflydelse på mulighederne for at reducere madspild. Der er dog kommet fokus denne problemstilling fra EU-kommissionen.

Restauranter

Kan virksomhederne vise, at affaldet genanvendes, skal kommunerne klassificere affaldet som genanvendeligt. Ellers anviser kommunen affaldet til bortskaffelse (Retsinformation 2019: §4).

Virksomheder i KBH er selv ansvarlige for at sortere og håndtere deres affald (KK 2019).

Køkken og madaffald er ikke omfattet af Biproduktforordningen, når det bortskaffes gennem den almindelige dagrenovation, men det er den, når affaldet anvendes i biogasanlæg eller til kompostering, eller hvis det ønskes anvendt til foder (MST 2010).

Hvis en restaurant gerne vil donere overskydende mad, som en del af indsatsen for at reducere madspild er det væsentligt at være opmærksom på krav til momsregnskaber (punktafgifter) for donationer samt **1/3-reglen** fra **'Hygiejneforordningen for animalske fødevarer'**, som bl.a. sætter en grænse for donationer til max 1/3 af virksomhedens animalske varer, samt stiller yderligere krav til registrering.

Take-back ordninger

Forordningen medfører et kontrolsystem for handel med affald, der specificerer, hvilken dokumentation der er nødvendig, samt hvilke sikkerhedsforanstaltninger, som skal foretages under transport. Systemet bygger på principper om nærhed, egenkapacitet på fællesskabsplan samt forudgående skriftlig samtykke (Dakofa 2019).

Fremover vil organiske gødninger, kompost og afgasset biomasse mv. kunne handles frit som EU-gødninger på det indre marked og ikke længere være omfattet af affaldslovgivningen. Der er en række krav vedrørende tungmetallindhold, inputmateriale, fysiske urenheder, hygiejniser mv. der skal overholdes, hvis affaldet skal godkendes som EU-gødning (Dakofa 2019)

Bekendtgørelsen fastsætter regler om, i hvilket omfang affald kan anvendes til jordbrugsformål uden at skade miljøet, mennesker, planter og dyr, herunder grænseværdier for fysiske urenheder (Retsinformation 2018).

Hvad betyder det helt konkret?

Virksomheder har mulighed for at påvirke, om affaldet skal klassificeres som genanvendeligt. Virksomheden skal kunne påvise, at affaldet kan enten forberedes til genbrug, genanvendes eller anvendes til anden materialenyttiggørelse.

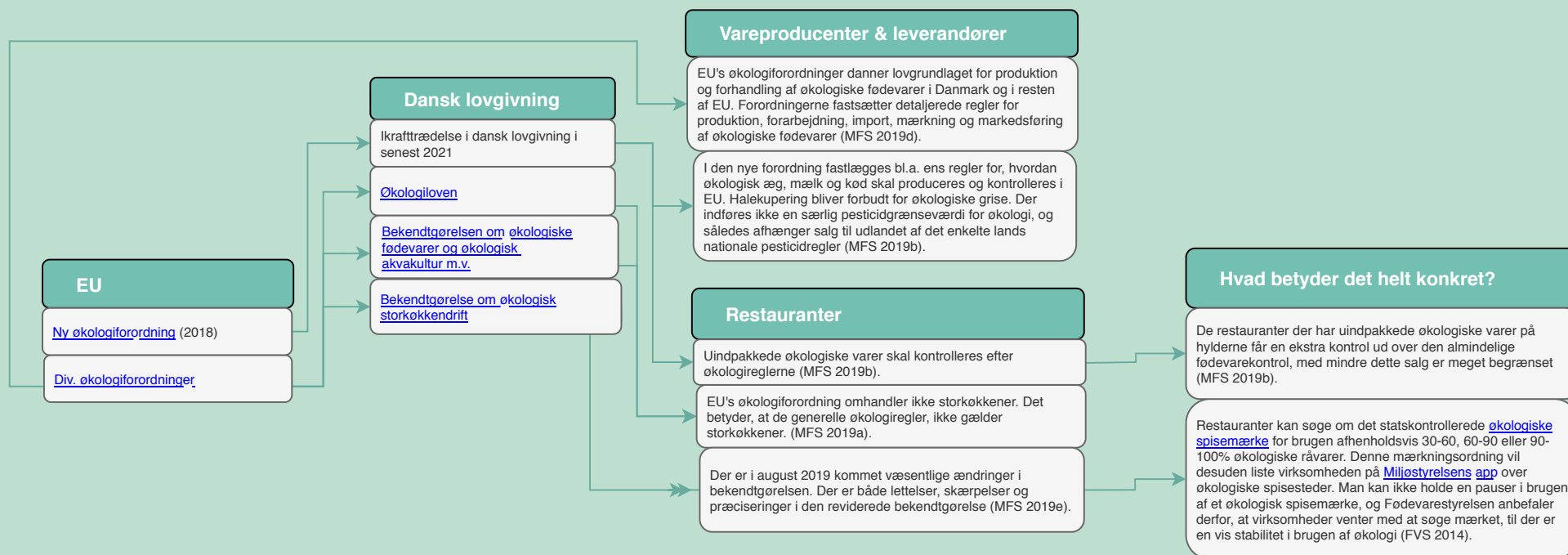
Virksomheder i KBH har pligt til at sortere den del af jeres affald fra, der kan genanvendes, men der er **forskellige muligheder** for, hvordan virksomhederne kan afskaffe affaldet. Man kan bl.a. udskrive kommunens vejledende **sorteringsskilte** og hænge dem op ved affaldsbeholderne. Kommunen anbefaler virksomheder at kontakte deres renovator for at høre præcis hvilke fraktioner, der skal sorteres i, og hvor rent affaldet skal være, for det kan sorteres i beholderen.

Biproduktforordningen blev ændret i 2006. Forordningen giver nu mulighed for, at den kompetente myndighed kan give dispensation til, at visse "tidligere fødevarer", f.eks. brød, pasta, kager og lignende, som ikke har været i kontakt med animalske råvarer, kan anvendes til foder. Virksomheder med store mængder af denne type overskudsfødevarer, som ikke længere kan spises af mennesker, kan overveje at afsætte det til foder i stedet for affald.

Restauranter må kun donere maks 1/3 af deres overskydende animalske fødevarer, og der er en afstandsgrænse på 50km . Hvis man donerer maden skal man stadig føre regnskab, hvilket kan betyde ekstra bemandingstid. Læs mere [her](#).

Økologimærkning

Oversigt over væsentlig lovgivning med indflydelse på indkøb af økologiske råvarer i dag og i den nærmeste fremtid

Finansiering

Midler til grøn omstilling

Europæiske programmer

Horisont 2020

SME Instrument

LIFE-programmet.

Danske programmer

GUIDP - Grønt udviklings- og demonstrationsprogram

CØ SMV - Cirkulær Økonomi i Små og Mellemstore Virksomheder

Bæredygtig Bundlinje 2.0

INNOBOOSTER

Grøn og Cirkulær Omstilling 2020 (vilkår offentliggøres primo 2020)

MUDP - Miljøteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram

EUDP - Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram

Nordic Innovation

Lån og investeringer

Danmarks grønne investeringsfond

Hvis du har spørgsmål til finansieringsmuligheder, kan du kontakte Seniorkonsulent i PlanMiljø Mads Werge på mail mw@planmiljoe.dk eller telefon 46762400

Global Compact
Network Denmark

DRC
DANMARKS
RESTAURANTER
& CAFEER

INDUSTRIENS
FOND
FREMME DANSK
KONKURRENCEEVNE
The Danish Industry Foundation

Interviewpersoner

TINE SKRIVER

HORESTA
Fødevarechef

IDA LEISNER

ARC
Miljø -og udviklingskonsulent

FREDERIKKE THYE FESTER

DI FØDEVARER
Chefkonsulent

METTE HOLM

Miljø- og Fødevareministeriet
Chefkonsulent

PETER BERNT JENSEN

DI FØDEVARER Konsulent

JEPPE MØLLER-HERSKIND

DRC
Sekretariatschef

Ovenfor ses en oversigt over bidragsydere til projektet, som venligst har suppleret med viden og forståelse for det komplekse regulatoriske landskab, der udgøres af myndighedsniveauer i både Danmark såvel som EU. Ekspertterne repræsenterer en bred ekspertise, der omfatter regulering inden for både fødevarer sikkerhed, affaldshåndtering og fødevarekontaktmaterialer. De har alle bidraget igennem et semistruktureret interview.

Global Compact
Network Denmark

DRC DANMARKS
RESTAURANTER
& CAFEER

**INDUSTRIENS
FOND** FREMMER DANSK
KONKURRENCEEVNE
The Danish Industry Foundation

Referencer

Dakofa (2019) Viden om EU. <https://dakofa.dk/vidensbank/eu-love-rammebetingelser/>

Dansk Erhverv (2019) Ændringer af Affaldsrammedirektivet skal styrke cirkulær økonomi og genanvendelse. <https://www.danskerhverv.dk/presse-og-nyheder/nyheder/andring-af-affaldsrammedirektivet-skal-styrke-cirkular-okonomi-og-genanvendelse/>

DRC (2019) Fødevarekontrol www.thehost.dk/juridiskeqa/foedevarekontrol/

EK (2019a) Den cirkulære økonomi: Kommissionen glæder sig over Rådets endelige vedtagelse af nye regler for engangsplast, der skal nedbringe mængden af plastaffald i havet. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/IP_19_2631

EK (2019b) Pakken om cirkulær økonomi: Spørgsmål og svar. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/MEMO_15_6204

FVS (2014) Vejledning om økologisk storkøkkendrift. <https://www.foedevarestyrelsen.dk/SiteCollectionDocuments/Kemi%20og%20foedevarekvalitet/%C3%98kologi/%C3%98kologi%20og%20stok%C3%B8kkener/Vejledning%20om%20%C3%B8kologisk%20stork%C3%B8kkendrift%2018%20marts%202014.pdf>

MST (2010) Dansk lovgivning vedrørende affald. <https://www2.mst.dk/udgiv/publikationer/2010/978-87-92617-88-0/html/kap09.htm>

KK (2019) Sorter affaldet fra jeres virksomhed. <https://www.kk.dk/artikel/sorter-affaldet-fra-jeres-virksomhed>

MFS (2019a) Økologi i storkøkkener. <https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/%C3%98kologi-i-stork%C3%B8kkener.aspx>

MFS (2019b) Ny økologiforordning vedtaget. https://www.foedevarestyrelsen.dk/Nyheder/Aktuelt/Sider/Nyheder_2018/Ny_%C3%B8kologiforordning_vedtaget.aspx

MFS (2019c) Fødevarekontaktmaterialer (FMK). <https://www.foedevarestyrelsen.dk/Foedevarer/Foedevarekontaktmaterialer/Sider/default.aspx>

MFS (2019d) Økologilovgivning. <https://www.foedevarestyrelsen.dk/Selvbetjening/lovstof/Sider/%C3%98kologi.aspx>

MFS (2019e) Ny revideret bekendtgørelse for økologisk storkøkkendrift. <https://www.oekologisk-spisemaerke.dk/nyheder/nyheder-arkiv/revideret-bekendtgørelse-for-oekologisk-storkoekkendrift/>

MFS (2019f) Fødevarekontaktmaterialer af plast. <https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Plast.aspx>

MFS (2019g) Mærkningsvejledning. <https://www.foedevarestyrelsen.dk/Selvbetjening/Vejledninger/Mærkningsvejledning/Sider/default.aspx>

Retsinformation (2019) Bekendtgørelse om affald. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=207367#id2c99286f-49c9-4723-a84f-ec2acd210753>

Retsinformation (2018) Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=202047>